

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Kovács P. Zoltán Ügyvédi Iroda (fél címe 1, ügyvéd: dr. Kovács P. Zoltán) által képviselt dr. felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Schiffer és Társai Ügyvédi Iroda (fél címe 2., eljáró ügyvéd: dr. Pálvölgyi Miklós) által képviselt dr. alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. február 9. napján meghozott 19.P.25.172/2015/4. számú ítélete ellen a felperes részéről 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (százezer) forint + áfa másodfokú perköltséget és külön felhívásra a Magyar Államnak 160.000 (százhatvanezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes megsértette a felperes becsületét, jóhírnevét és emberi méltóságát a 2015. június 10-én az című műsorában elhangzó azon nyilatkozatával, miszerint „...saját miniszterük, ... miniszter úr csak 400 millió forintot tőzsdézett el a ... botrány kapcsán”. Hangsúlyozta, hogy a felperes sohasem tőzsdézett állami pénzből, a kifogásolt kijelentés azonban ilyen látszatot kelt.

Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, valamint kérte az alperest elégtétel adására kötelezni a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:43. §, 2:45 §-ára és Magyarország Alaptörvénye VI. cikkében foglaltakra figyelemmel. Kérte továbbá, hogy a bíróság a Ptk. 2:52 §-a alapján kötelezze az alperest 2.000.000 forint sérelemdíj és ezen összeg 2015. június 10. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Kiemelte, hogy a bíróságnak a közszereplőkre kialakított megengedő jogi szabályozást kell alkalmaznia az ügyben, mivel az alperes közpénzekre vonatkozó közbeszéd körében tett nyilatkozatot. A kérdéses sajtóinterjú az állami közpénzhasználat kritikája, a szöveg összefüggéséből az is kiderül, hogy nem a felperesnek, mint magánembernek a pénzköltési szokásait kritizálja az alperes, hanem azt, hogy mint miniszter hogyan bánik a közpénzekkel. A PK 12. számú állásfoglalás alapján a teljes szövegkörnyezetet vizsgálva azt kell megállapítani, hogy nem történt személyiségi jogsértés.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 200.000 forint + áfa perköltséget. Határozatában idézte Magyarország Alaptörvénye (Alaptörvény) I., II., VI., IX., XXIV. cikkei, valamint a 28. cikket, a Ptk. 2:42. § (1)-(3) bekezdéseit, a 2:43. §, a 2:44. §-ait, 2:45. § (1) és (2) bekezdését, 2:51. § (1) bekezdés rendelkezéseit, az irányadónak tekintett PK 12. számú állásfoglalást, az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB határozata, a 7/2014. (III. 7.) AB határozata, a 3/2014. (IV. 18.) AB határozata indokolásának kiemelt részleteit.

Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy az alperes, mint közszereplő nyilatkozott a felperesről, mint közszereplőről a sérelmezett műsorszámban. A PK 12. számú állásfoglalás alapján az alperesi közlemény szövegét teljes egészében vizsgálva azt állapította meg, hogy a szövegben az alperes az üggyel kapcsolatos véleményét fogalmazta meg a felperes által sérelmezett részben is. Arra mutatott rá, hogy az alperes annak kapcsán nyilatkozott, hogy az ... nemmel szavazott az ún. bróker törvényre, ezzel összefüggésben emelte ki az alperes azt a momentumot, miszerint a felperes által vezetett minisztérium a brókerbotrányban szintén károsodott. A minisztérium által kezelt pénz közpénz. A közvagyonnal kapcsolatos ügyek a nyilvánosság kiemelt érdeklődésére tartanak számot, ezért kiemelt közügynek minősülnek. Az átlagolvasó/hallgató is egyértelműen meg tudta állapítani, hogy az alperes a kijelentésével az egyébként nagy nyilvánosságot kapott, közügyre utalt, miszerint a ...nak a közvagyon részét képező pénzből jelentős összeg elveszett a bróker ügyben.

A tőzsdézett kifejezést olyan véleménynyilvánításnak értékelte, amely nem áll a tényekkel ellentétben, az átlaghallgató nem gondolhatta az alperesi nyilatkozat kapcsán azt, hogy a felperes, mint magánember vagy mint miniszter ténylegesen eltőzsdézett volna 400 millió forintot. Kiemelte, hogy a köznyelvben a tőzsde és a tőzsdézés a brókerek tevékenységéhez kötődik.

Ezért a brókerbotrányban bekövetkezett veszteséget eltőzsdézésnek nyilvánítani nem áll a logika szabályaival ellentétben. Kifejtette, hogy a médiában való megjelenés miatt köztudomásúnak tekinthető az is, hogy a ... is károsultja volt a brókerbotránynak, a minisztériumban történtekért pedig a miniszter felelősséggel tartozik. Az alperes megfogalmazása, értéktétele, véleménynyilvánítása a bíróság álláspontja szerint nem volt indokolatlanul sértő, bántó, megalázó. Az alperes, mint közszereplő politikai véleményt fogalmazott meg a felperesről, mint a politikai élet másik kiemelt közszereplőjéről, kiemelt közügyben, ezért a felperesnek az így megfogalmazott kritikát fokozottabban tűrnie kellett.

Mindezek alapján a keresetet elutasította, a perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján határozott.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Kérte elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az alperes kereset szerinti marasztalását. Az elsőfokú bírósági eljárás kapcsán kifogásolta, hogy a bíróság elmulasztotta a Pp. 3. § (3) bekezdésének megfelelően tájékoztatni a peres feleket a bizonyítási kötelezettségeikről. Téves volt továbbá a fellebbezési záradék is abban a tekintetben, hogy mikor bírálja el a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson.

Hangsúlyozta, hogy az a részlet, miszerint ... miniszter úr csak 400 millió forintot tőzsdézett el a ... botrány kapcsán, teljes egészében valótlan tényállítás és nem véleménynyilvánítás, tekintettel arra, hogy a felperes soha sem tőzsdézett el 400 millió forint összegű pénzt. A felperesnek továbbá semmilyen köze nincs a ... botrányhoz, valamint a felperes soha nem is tőzsdézett.

Az alperes fent idézett kijelentése ezért sértő és teljes egészében valótlan tényállítás. Ezért a keresetében megjelölt jogalapok szerint kellett volna az alperest marasztalni.

Megítélése szerint az elsőfokú bíróság által véleménynyilvánításnak minősített részlet tényállítás a 13/2014. (IV. 18.) AB határozatban foglaltak szerint, ugyanis könnyen ellenőrizhető állításról volt szó, mivel a felperes nem tőzsdézett soha életében, legfőképpen pedig nem közpénzből.

Az elsőfokú bíróság által idézett határozatok kapcsán hivatkozott arra, hogy azok többnyire büntetőjog hatálya alá tartozó büntetőeljárások kapcsán kerültek megfogalmazásra. A 36/1994. (VI.

24.) AB határozat meghozatala óta jelentősen megváltoztak a történelmi körülmények és a véleménynyilvánítás közege. A társadalomra veszélyesség szintjét el nem érő jogsértések megvalósulásának orvosolása céljából kerültek nevesítésre a polgári jog keretei között a személyiségi jogok.

Vitatta, hogy a tőzsdézés fogalmát az elsőfokú bíróság által meghatározott tág körben kellene értelmezni. Álláspontja szerint az alperes kijelentése arra irányult, hogy a felperest politikailag lejárassa. Az alperes azt a látszatot keltette, hogy a felperes közszereplői mivoltával visszaélve, jogellenes módon, önös cél érdekében, felelőtlenül kezelte a rendelkezésére álló közpénzt. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú tárgyalás során ismertetésre került, hogy a minisztérium háttérintézményénél, a ...-nél a felperes szigorú tiltó utasítása ellenére került ez az összeg befektetésre, s amint tudomására jutott a sajnálatos esemény bekövetkezése, munkáltatói jogkörében eljárva, azonnal fegyelmi eljárást is kezdeményezett és megszüntette az ügyvezető jogviszonyát. A ... ügyhöz ennek nincs köze. Megítélése szerint a sérelmezett kijelentés azt is kifejezte, hogy a felperes elsikkasztotta a 400 millió forintot, ezért a felperest bűncselekmény elkövetésével vádolta az alperes, amit közszereplőként sem köteles eltűrni. Mindezek alapján kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, mivel annak tényállásával és jogi következtetéseivel egyetértett. A miniszter felelőssége ott is tetten érhető álláspontja szerint, hogy a miniszterelnök utasítása szerinti állami pénzek kivonása nem történt meg.

A fellebbezés nem alapos.

A kereset elbírálásához szükséges tényállás az első tárgyaláson felderíthető, és az ügy elbíráható volt. További bizonyításra nem volt szükség, a felperes nem jelölt meg olyan elmaradt, az ügy szempontjából releváns bizonyítást, amire a Pp. 3. § (3) bekezdés szerinti tájékoztatás hiányában nem volt lehetősége. A bizonyítási kötelezettségről szóló tájékoztatás elmaradása ezért a Pp. 252. § (2) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezésre nem vezethetett. A fellebbező jogai nem sérültek a jogorvoslati tájékoztatás kapcsán sem, ennél fogva az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére ez okból sem volt szükség.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és a másodfokú bíróság a döntésével és annak indokaival is maradéktalanul egyetértett, az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) és a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján helyes indokai alapján hagyta helyben.

A fellebbezésre tekintettel az alábbiakat emeli ki.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a brókerbotrány és a ... elszenvedett nagy összegű, közpénzt érintő vesztesége közismert tények voltak. Az elsőfokú bíróság ezért a PK 12. számú állásfoglalásra tekintettel helyesen értékelte, hogy a műsorszámot figyelemmel követő hallgató a sérelmezett közlés alatt a minisztérium, illetve háttérintézménye által egy érintett brókercéggel kötött ügyletbe befektetett, elveszített pénzösszegeket érti. Nem pedig azt, hogy a felperes - a brókerbotránytól függetlenül - valamilyen közpénzzel tőzsdei ügyletet végzett, vagy a közpénzt elsikkasztotta. A brókerbotrány által indokolt törvényjavaslatról volt szó a beszélgetés során, a helyes értelmezéshez a kapcsolatot az alperes is egyértelműen megteremtette. Kifejezetten a brókerbotrányhoz kapcsolta a tőzsdézést, a nyilatkozata nem volt megtévesztő. A felperes megítélése szempontjából nincs jelentősége annak, hogy nem a ... Zrt.-nél, hanem a ... Értékpapír Zrt.-nél lévő közpénzt vesztette el a minisztérium gazdasági társasága.

A tőzsdézés fenti összefüggésben a brókerbotránnal összefüggésben hangzik el és a befektetés brókerekhez kapcsolódó, illetve kockázatos jellegét emeli ki. A sérelmezett közlés ezért a minisztérium veszteségére utaló és a miniszter felelősségét kifejező vélemény, kritika, nem pedig a fellebbezésben kifogásoltak szerinti tényállítás. A miniszteri felelősség állítása a minisztérium háttérintézményében történt veszteségért mind vezetői, mind politikai értelemben a logika alapvető szabályaival nem ellentétes, közügyre vonatkozó vélemény. Az alperes kritikájának központi eleme, hogy a kormányzat - egyes miniszterei miatt - maga is felelőtlenül járt el, ezért erkölcsi kötelességük az átfogó rendezés a befektetések védelme érdekében, a kritikus vélemény öncélúnak, lejáratonak sem tekinthető, a miniszteri felelősség a vélemény hangsúlyos eleme.

Az elsőfokú bíróság a 7/2014. (III. 7.) AB határozatra figyelemmel helyesen foglalt állást akként, hogy a felperesnek közszereplőként, közpénzt érintően el kellett viselnie azt a kritikát, véleményt, miszerint felelős a brókerbotrányban elszenvedett, minisztériumához kapcsolható veszteségért függetlenül a kritika helyességétől vagy helytelenségétől. Ebben az összefüggésben azt is, hogy a felelősségre vonatkozó véleményét az alperes úgy fogalmazta meg, hogy a miniszter eltőzsdézte a minisztérium pénzét. Nincs ezért jelentősége annak, hogy a felperes tudta nélkül történt-e a befektetés, a miniszter tényleges felelőssége mekkora. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes miniszterként felelősséggel tartozik a minisztériumában történetekért, csakúgy mint a minisztérium háttérintézményeiben, gazdasági társaságaiban történt brókerbotránnal összefüggő vagyronvesztésért. A brókerbotrány kapcsán a felperes nevének említése nem kelt ezért hamis látszatot sem.

A felperes fellebbezésében a sérelmezett közlést változatlanul a kontextusából és az átlagolvasó értelmezésétől függetlenül kívánta tényállításként értelmezni, a PK 12. számú állásfoglalás alapján azonban erre nincs lehetőség.

A véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányos keretei a 7/2014. (III. 7.) AB határozat elsőfokú bíróság által helyesen idézett indokolásában ismételten kijelölésre kerültek. Ez a döntés a személyiségi jogi ügyekben a közszereplők nagyobb tűrési kötelezettségét, és a közügyekkel kapcsolatos tényállítások, vélemények tekintetében a véleménynyilvánítás szabadságát erősítette meg. Alaptalanul hivatkozott a felperes megváltozott történelmi viszonyok, más jogágra vonatkozó döntések miatti eltérő értékelés szükségességére.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság jogszabályoknak megfelelő ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - utalva annak a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján helyes indokaira is - helyben hagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest a másodfokú perköltség megfizetésére, mely az alperesi jogi képviselő 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján mérlegeléssel mérsékelve, áfával megállapított 100.000 forint + áfa ügyvédi munkadíjából állt.

A le nem rótt fellebbezési illetékekről a másodfokú bíróság a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2016. július 1.

dr. Kisbán Tamás s.k.

a tanács elnöke

dr. Istenes Attila s.k.
előadó bíró

bíró

Kovaliczky Ágota s.k.